

HƯỚNG DẪN CHẤM
(gồm 03 trang)

Môn thi: NGŨ VĂN (chuyên)

Ngày làm bài thi: 29/04/2023

Thời gian làm bài: 150 phút (Không kể thời gian phát đề)

I. HƯỚNG DẪN CHUNG

1. Giám khảo chấm đúng theo Hướng dẫn chấm thi của Dự án The Gifted Battlefield.
2. Nếu thí sinh có cách trả lời khác đáp án nhưng đúng thì giám khảo vẫn chấm điểm theo biểu điểm của Hướng dẫn chấm thi.
3. Giám khảo không quy tròn điểm thành phần của từng câu, điểm của bài thi.
4. Giám khảo căn cứ vào tình hình và chất lượng thực tế của mỗi bài làm để chấm điểm thích hợp.

II. HƯỚNG DẪN CHẤM VÀ BIỂU ĐIỂM

Câu	Nội dung	Điểm
	Hai bài thơ trong câu chuyện trên gọi cho anh/chị suy nghĩ gì về việc nhận thức bản thân?	4,0
	a. Đảm bảo cấu trúc bài nghị luận Có đủ các phần mở bài, thân bài, kết bài. <i>Mở bài</i> nêu được vấn đề, <i>thân bài</i> triển khai được vấn đề, <i>kết bài</i> kết luận được vấn đề.	0,5
1	b. Xác định đúng vấn đề cần nghị luận; triển khai vấn đề nghị luận thành các luận điểm; vận dụng tốt các thao tác lập luận; kết hợp chặt chẽ giữa lí lẽ và dẫn chứng; rút ra bài học nhận thức và hành động <i>Thí sinh có thể đưa ra nhiều suy nghĩ, quan điểm khác nhau về vấn đề nhưng cần hợp lý, thuyết phục. Sau đây là một hướng giải quyết đề bài:</i> <ul style="list-style-type: none"> • Giải thích:<ul style="list-style-type: none"> - Nhận thức bản thân: ý thức về đặc điểm, giá trị, mức độ ảnh hưởng... của mình. Đây là cơ sở quan trọng đóng vai trò định hướng cho sự phát triển của mỗi cá thể. - Trong bài thơ của Murasaki: Hoa đẹp muôn phần nhờ có làn sương lấp lánh. Bài thơ mang đến ý nghĩa về giá trị bản thân được quyết định, chi phối bởi sự tác động của những yếu tố bên ngoài vốn sở hữu mối tương quan. - Trong bài thơ của quan Thượng thư: Hoa tươi đẹp, ửng màu hồng thắm không vì sương pha mà do chính “<i>ý nghĩ của hoa</i>”, những giá trị nội tại của hoa. Tương tự như vậy, mỗi con người đều có những giá trị tự thân ẩn tàng bên trong mỗi người. <p>⇒ Hai bài thơ đã đặt ra vấn đề nhận thức về giá trị bản thân, để từ đó có thể định hướng lựa chọn cách sống đúng đắn. Là một người trẻ, ta nên nhận thức đúng về bản thân, biết tận dụng lợi thế môi trường và kết hợp với giá trị nội tại để từ đó nỗ lực phấn đấu vươn đến những điều tốt đẹp, hoàn thiện bản thân, thành công.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bàn luận:<ul style="list-style-type: none"> - “<i>Con người là tổng hòa của các mối quan hệ xã hội</i>” (K. Marx) nên khó tránh khỏi sự ảnh hưởng từ xung quanh. Thực tế cho thấy không ít người may mắn thụ hưởng nhiều điều kiện gia đình, xã hội, đất nước thuận lợi để làm nên giá trị cho chính mình. Tuy	2,5

	<p>nhiên, những giá trị cá nhân như thế chỉ là nhất thời, khó bền vững. Con người mang lấy giá trị phụ thuộc cũng không thể hạnh phúc dài lâu, dễ rơi vào trạng thái bất mãn, tuyệt vọng khi điều kiện hỗ trợ mất đi.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mặt khác, mỗi người sinh ra đều sở hữu giá trị tự thân. Đó là những đặc điểm, tính cách, phẩm chất, sức mạnh, khả năng riêng biệt... Người có giá trị tự thân sẽ có khả năng làm chủ cuộc đời. Họ đạt đến sự thành công, thỏa mãn; cảm nhận hạnh phúc một cách chân thật, đầy đủ;... Chính những giá trị tự thân mới tạo nên giá trị cá nhân riêng biệt và bền chặt. Tuy nhiên, tiềm năng của mỗi người có được phát huy đến tận cùng để tạo ra giá trị lớn lao hay không còn tùy thuộc vào môi trường, xã hội. Những hoàn cảnh ngặt nghèo, những môi trường tồi tệ sẽ kìm hãm sự phát triển của con người. - Việc nhận thức đúng về bản thân sẽ giúp con người khắc phục những hạn chế, phát huy những điểm mạnh để ngày càng trở nên hoàn thiện hơn. Mỗi người cần linh hoạt vận dụng những điều kiện thuận lợi xung quanh làm nền tảng thúc đẩy các giá trị tự thân của riêng mình. - Phê phán những người tuyệt đối hóa sự tác động của các yếu tố bên ngoài đến việc hình thành giá trị mỗi người; hoặc những người chủ quan, coi vai trò của cá nhân là tuyệt đối mà thiếu quan tâm đến các điều kiện ảnh hưởng khác. <ul style="list-style-type: none"> • Bài học nhận thức và hành động: - Cần ý thức đúng đắn về lợi ích của việc nhận ra và phát huy các giá trị tự thân, đồng thời hiểu được vai trò của môi trường trong việc kiến tạo mỗi cá nhân. - Có những hành động cụ thể để phát triển bản thân theo hướng tốt đẹp hơn: vừa phát huy vai trò chủ thể của mình, vừa tận dụng các ưu thế về văn hóa, kinh tế, xã hội, giáo dục... xung quanh nhằm hoàn thiện mình. 	
	c. Sáng tạo	0,5
	Có cách diễn đạt sáng tạo, thể hiện suy nghĩ sâu sắc, mới mẻ về vấn đề nghị luận.	
	d. Chính tả, dùng từ, đặt câu	0,5
	Đảm bảo quy tắc chính tả, dùng từ, đặt câu.	
2	Từ những trải nghiệm trong quá trình đọc tác phẩm văn chương, anh/chị hãy viết bài văn trả lời cho câu hỏi trên.	6,0
	a. Đảm bảo cấu trúc bài viết	0,5
	Có đủ các phần mở bài, thân bài, kết bài. <i>Mở bài</i> nêu được vấn đề, <i>thân bài</i> triển khai được vấn đề, <i>kết bài</i> kết luận được vấn đề.	
b. Xác định đúng vấn đề; triển khai vấn đề thành các luận điểm; vận dụng tốt các phương thức biểu đạt; kết hợp chặt chẽ giữa lí lẽ và dẫn chứng	4,5	
<i>Tùy vào cảm nhận và suy ngẫm riêng mà học sinh có những cách triển khai bài làm khác nhau. Sau đây là một hướng giải quyết đề bài:</i>		
<ul style="list-style-type: none"> • Giải thích: - Văn chương “từ chối nhìn đời sống một cách giản đơn”: nghĩa là văn chương mang đến một cái nhìn đa chiều về mọi vấn đề trong đời sống xã hội. - Văn chương “nỗ lực không ngừng thăm dò những chiều kích phức tạp của cuộc đời”: văn chương mang sứ mệnh tìm kiếm những ý nghĩa mới, những tư tưởng, tình cảm đặc biệt nảy sinh trong đời sống muôn màu muôn vẻ, về cả hiện thực và con người. 		

	<p>⇒ Câu nói khẳng định ý nghĩa, giá trị của văn chương trong đời sống xã hội: văn chương có khả năng thay đổi nhận thức của con người và thời đại, giúp con người nhận thức đa chiều hơn, không ngừng tìm kiếm, khám phá khía cạnh mới mẻ về cuộc đời và con người.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bàn luận: <ul style="list-style-type: none"> - Đặc trưng của tác phẩm văn học là phản ánh đời sống hiện thực qua lăng kính của nhà văn. Càng ý thức về lao động sáng tạo, nhà văn càng khai thác sâu sắc hiện thực, tránh cái nhìn một chiều, phiến diện, giản đơn. Nhà văn tài năng luôn có nhu cầu chất vấn và lí giải những góc cạnh phức tạp của đời sống. - Mỗi tác phẩm văn chương được sáng tạo trong một điều kiện, hoàn cảnh xã hội cụ thể nên nó phản ánh những vấn đề nhức nhối trong chính giai đoạn mà nó hình thành. Tuy nhiên, văn học cũng mang tính dự báo, giúp người đọc lí giải, khám phá những vấn đề đa dạng của đời sống mà không có sự giới hạn không gian, thời gian. Từ đó, văn chương tác động đến nhận thức của con người và thời đại, mang đến cái nhìn bao quát, toàn diện, sâu sắc về cuộc đời. - Quá trình đọc tác phẩm giúp người đọc sống thêm một cuộc đời, có thêm những trải nghiệm thú vị về thế giới xung quanh, kiến tạo những ý nghĩa mới cho những vấn đề được đặt ra trong đời sống xã hội. Không chỉ nhà văn “từ chối cái nhìn đời sống một cách giản đơn và thăm dò những chiều kích phức tạp của cuộc đời” mà người đọc, với vốn sống của mình, sự đồng điệu với tác phẩm, cũng sẽ có được cái nhìn đa chiều, đa diện và tinh sắc hơn về cuộc sống, con người. - Phân tích một số tác phẩm để thấy được cái nhìn đa chiều, toàn diện, tinh sắc, mới mẻ về cuộc đời. Ví dụ, tác phẩm “Lặng lẽ Sa Pa” phát hiện vẻ đẹp của cuộc sống con người, khát vọng cống hiến của người lao động trong thời đại mới. Hay tác phẩm “Ánh trăng” là lời nhắc nhở thấm thía về thái độ, tình cảm với quá khứ gian lao, nghĩa tình ta có thể lãng quên. Bài thơ vì thế có thể khiến người đọc giật mình nhận thức mà suy ngẫm sâu sắc hơn về lẽ sống của mình. • Đánh giá, mở rộng vấn đề bàn luận: <ul style="list-style-type: none"> - Muốn sáng tạo một tác phẩm có thể “thăm dò những chiều kích phức tạp” của đời sống, nhà văn cần có sự tìm tòi, sáng tạo, có những chiêm nghiệm sâu sắc về cuộc đời. - Để tác phẩm có thể làm tròn vai trò của mình, người đọc cũng cần nghiền ngẫm, chiêm nghiệm từ những điều mới mẻ mà tác phẩm gợi mở. Tâm đón nhận của độc giả càng tiến bộ, gu thẩm mỹ càng tinh tế thì càng khai phá được những ý nghĩa sâu sắc, mới mẻ. 	
c.	<p>Sáng tạo Có cách diễn đạt sáng tạo, thể hiện suy nghĩ sâu sắc, mới mẻ về vấn đề nghị luận.</p>	0,5
d.	<p>Chính tả, dung từ, đặt câu Đảm bảo quy tắc chính tả, dùng từ, đặt câu.</p>	0,5